

3. Роз'яснення Державної фіскальної служби України про податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. URL: <http://sfs.gov.ua/podatki-ta-zbori/mistsevi-podatki/podatok-na-neruhome-mayno>.

Оксенюк Катерина Володимирівна

Головний державний інспектор відділу по роботі з персоналом
Закарпатської митниці ДФС
Katyok1989@ukr.net

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ЧИ ПРИМУСОВЕ РОЗМИТНЕННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ З ІНОЗЕМНОЮ РЕЄСТРАЦІЄЮ: ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВСТВА

У сучасних умовах глобалізації та інтеграції країн при формуванні єдиного світового простору важливого значення набуває прискорення інтеграції українських ринків до основних міжнародних товарних ринків, що зумовлює актуальність законодавчого врегулювання статусу транспортних засобів з іноземною реєстрацією.

З 2015 року особливого поширення набула схема купівлі вживаних авто на іноземних номерах, які можуть без розмитнення перебувати на території України цілком легально. Спочатку таким способом придбати собі авто користувалися мешканці прикордонних територій, адже саме вони могли без проблем раз на тиждень перетинати на авто із іноземною реєстрацією український кордон і не розмитнювати його. За два роки ситуація набрала всеукраїнських масштабів: за підрахунками експертів, в Україні придбали близько 1,5 мільйони автівок на іноземній реєстрації. [1]. Як свідчать дані візуалізації (рис. 1) внаслідок неврегульованості питання розмитнення іноземних транспортних засобів, державний бюджет втрачає чималі кошти, що негативно відбивається на економічному стані країни.

У зв'язку із цим в суспільстві розвинулась полеміка щодо доцільності примусового розмитнення або легалізації таких автівок. Думки, розділилися: частина українців підтримують вимоги зменшити кількість податків до бюджету для розмитнення вживаних авто з Європи, інші обурюються, адже сплатили усі мита та податки за чинним законодавством, аби легально користуватися своїм транспортним засобом.

Рис. 1. Втрати Держбюджету України від не розмитнених автівок у 2017 році [2]

У 2017 році проблему намагалися вирішити у правовий спосіб прийняттям закону №3251. Держава справді знизила ставку акцизного збору на вживані транспортні засоби до 31 грудня 2018 року, однак із низкою умов. Головна з них полягає у тому, що українцям «за знижкою» можна приганяти лише авто з екологічним стандартом «Євро-5», більшість моделей таких транспортних засобів починали виробляти з 2010 року, тому їхня вартість не є доступною для більшості українських громадян. Наразі за такої схеми за рік було розмитнено всього трохи більше 11 тисяч автівок.

Навпаки схема придбання використання авто на іноземних номерах дозволяє купувати значно старіші не менш якісні транспортні засоби, які насправді в Європі можуть коштувати від 3 до 7 тисяч євро. Враховуючи, що послуга купівлі вживаних авто в середньому вартує 1000 євро, навіть за незначні заощадження пересічний українець може дозволити купити собі пристойну іномарку [2].

Серед позитивних сторін законопроекту № 3251 можна відзначити те, що він передбачає значне зниження ставок акцизного податку на вживані автомобілі, за рахунок чого в разі знизиться вартість розмитнення; дасть змогу отримати додаткові надходження до державного бюджету; позитивно вплине на розвиток автомобільного ринку; стимулюватиме розвиток малого та середнього бізнесу на ринку продажу автозапчастин, страхування та послуг з автомобільного сервісу; в перспективі сприятиме

підвищенню кількості автомобілів на 1000 осіб до середньоєвропейського рівня.

У Верховній Раді зареєстрований ще один законопроект №5567 «Про внесення змін до Митного кодексу України (щодо врегулювання транзиту та тимчасового ввезення транспортних засобів особистого користування)». Головна мета документу – легалізація нерозмитнених транспортних засобів шляхом встановлення ставки щомісячної оплати за право експлуатувати автомобіль на іноземній реєстрації. Втім зазначені проекти поки що мають мало шансів на прийняття. Натомість вже 25 травня 2017 року парламентський Комітет з питань податкової та митної політики розглянув та рекомендував ухвалити у першому читанні законопроект №4932, в якому запропоновано обкладати нерозмитнені автівки податком 2 євро на день, передбачаючи норму щодо зниження плати в залежності від кількості часу перебування авто на території України. Логіка така: чим довше авто перебуває транзитом в Україні, тим менше власник платить податок до державного бюджету. Вартість користування на рік коштуватиме 342 євро. Норми законопроекту стосуються усіх власників авто з іноземною реєстрацією, які приїжджатимуть до України. Від зниження вартості розмитнення авто виграють більшість українців – і ті, хто купує авто в автосалонах, і ті, хто придбає вживані транспортні засоби в Європі. Потенційно держава може отримати збільшення надходжень до бюджету, з одного боку. А з іншого, це негативно відіб'ється на вітчизняних виробниках авто [2].

Іноземні авто ввозяться в Україну за двома схемами: транзиту та тимчасового ввезення. Транзит передбачає перебування авто в країні протягом 5-10 днів, після чого знову має перетнути кордон або бути розмитненим, що в тому числі зумовлює великі черги на кордоні [3].

Ще один законопроект стосовно цього питання №5567 передбачає, що власники зможуть протягом року їздити на таких автомобілях. А щоб після спливання цього терміну не виїжджати за кордон, законопроектом пропонується зробити платіж за користування автомобілем (2,5% від вартості розмитнення). Проте цей проект не пройшов випробовування профільним комітетом ВР з податкової та митної політики і його було повернуто на заміну [4].

На випадок порушення умов тимчасового ввезення авто існує 481 стаття Митного кодексу, яка передбачає: попередження або накладання 850 грн штрафу за прострочення терміну не більше ніж на три доби; 5100 грн. – за повторне порушення або прострочення терміну від трьох до

десяти діб; 17 000 грн. – у разі перевищення строку більше ніж на 10 діб [5].

Законопроект №5567 по суті є перехідним законопроектом і може розглядатись як тимчасове рішення. Натомість законопроект №4932 є неприйнятним, оскільки по суті закладає подвійне оподаткування. (у ціну палива вже закладене відшкодування за користування транспортними коридорами України). Це може відбитися також на українцях, які користуватимуться дорогами ЄС [2].

Головною проблемою залишається необхідність зробити розмитнення вживаних авто доступним, аби кожен українець міг дозволити собі недорого придбати якісний транспортний засіб. Вирішення питання полягає у створенні правового поля, яке б всебічно урегулювало завезення в Україну вживаних транспортних засобів з іноземною реєстрацією з метою транзиту з одночасною сплатою митних платежів частинами протягом кількох років (у розстрочку). Це допоможе продавцям збільшувати конверсію продажів, а покупцям зробить більш доступною покупку машини, а при обґрунтованому суттєвому зменшенні податків на ввезення автомобілів легальне розмитнення стане єдиним рішенням цього питання.

Список використаних джерел:

1. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо формування цивілізованого ринку вживаних автомобілів» [Електронний ресурс] Сайт ЛІГА: ЗАКОН / [Т. І. Бататенко, О. Л. Шевченко, В. М. Купрій та ін.] // № 5562. – 2016. – URL: <https://goo.gl/gxr1zp> (дата звернення 12.05.2018).

2. Запитання-відповіді щодо державної реєстрації актів цивільного стану / Головне управління юстиції у Полтавській області [відділ державної реєстрації актів цивільного стану реєстраційної служби Головного управління юстиції у Полтавській області]. Полтава: ФОП Мирон І. А., 2014. 28 с.

3. Звеков В. П. Коллизии законов в международном частном праве. М.: Волтерс Клувер, 2017. 416 с.

4. Про внесення змін до підрозділу 5 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо стимулювання розвитку ринку вживаних транспортних засобів: Закон України від 31.05.2016 № 1389-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1389-19> (дата звернення 12.05.2018).

5. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI: чинне законодав. із змін. та допов. станом на 26 липня 2017 р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення 12.05.2018).